

Vastaus kuntalaisaloitteeseen koskien Asematien liikenneturvallisuutta

YLKV 28.05.2024 § 47

239/00.02.10.01/2024

Lisätiedot:

Kuntatekniikkapäällikkö Jarkko Riipinen, puh. 050 382 8756

Projekti-insinööri Anna Ahtila, puh. 050 544 6427

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Tausta

Kaupunki on vastaanottanut kuntalaisaloitteen (25.04.2024) Asematien liikenneturvallisuuden parantamisesta (**oheismateriaali**). Aloitteessa toivotaan näkyvämpää kampanjointia oppilaiden liikenneturvallisuuden puolesta, ylinopeusvalvontaa Asematielle ja aittaa ajoradan ja yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän väliin kohdissa, joissa yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä on kapea.

Kuntatekniikka selvitti aloitetta kevään aikana. Kuntatekniikka on selvittänyt Asematien liikenneympäristöä aiemminkin, mm. aiemman valtuustoaloitteen johdosta Asematien ja Ratapolun risteyksen liikenneturvallisuutta ja liikennevalojen tarvetta on käsitelty vuonna 2022. Vuonna 2023 käsiteltiin valtuustoaloitetta, joka koski kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisuuden parantamista Asematiellä välillä Bredantie – Tunnelitie. Vuonna 2021 on käsitelty kuntalaisaloitetta, jossa esitettiin Asematien nopeusrajoituksen alentamista 30 km:iin/h koko Asematien matkalla. Asematie on ollut kohteena myös hidastealoitteissa vuosina 2021, 2019, 2016, 2014 ja 2012. Asematien liikenneympäristön haasteena on ajoittainen kova tilannenopeus, nopeuserot eri kulkumuotojen kesken ja yleinen liikennekäyttäytyminen, jossa ei oteta muita liikenteessä kulkevia huomioon.

Selvitys

Kuntatekniikka selvitti Asematien liikenneturvallisuutta ja liikenneympäristön olosuhteita. Liikenneturvallisuutta selvitettiin tutkimalla Asematien ja lähialueiden onnettomuustilastoja iLiitu-liikenneonnettomuuspalvelun, hidastealoitteiden sekä aikaisempien päätösten ja käsittelyjen kautta. Kuntatekniikka kiinnitti erityisesti huomiota jalankulkijoiden olosuhteisiin ja turvallisuuteen. Yhtenä pohjatietona käytettiin vuonna 2023 tehtyä koulumatkakyselyä ja kyselyn perusteella tehtyä koulumatkojen reittikarttaa. Tämä kartta on **oheismateriaalina**.

Liikenneympäristöä selvitettiin vertailemalla Asematien geometriaa ja ympäristöä Väylän oppaiden suosituksiin, tutkimalla liikennelaskentojen tuloksia viime vuosilta, maastokäyntien ja asiantuntija-analyysien avulla. Asiantuntija-analyysissä tarkasteltiin mm. Kauniaisten keskeisten palveluiden sijoittumista, liikennemääriä ja joukkoliikenteen reittejä. Maastokäynti toteutettiin mm. pyöräilemällä ja kävelemällä Asematie päästä päähän. Lopuksi havaintoja ja tuloksia vertailtiin muiden kaupunkien ratkaisuihin.

Asematie on 1,9 kilometriä pitkä, yksi Kauniaisten pääkaduista. Asematiellä on nykyisellään kolme hidastetta, joista viimeisin on asennettu 2024 keväällä Asematie 47 kohdalle vuoden 2021 hidastealoitekäsittelyn perusteella. Asematiellä on kolme liikennevalo-ohjattua risteystä ja 17 suojatietä.

Vuoden 2023 liikennelaskennoissa oli Asematieltä kolme liittymää laskennan kohteena. Liittymien osalta laskettiin huipputuntilaskentojen kokonaisliikennemäärät sekä liikennemäärän muutosprosentit verrattuna vuotta 2023 vuosiin 2020 ja 2022. Liikennemäärät ovat liittymien aamu- ja iltalaskentojen yhteenlasketut ajoneuvomäärät eli yhteensä 5 tunnin laskentatiedot liittymää kohden.

Vuonna 2023 Asematien liikennemäärä huipputuntilaskennassa on ollut Bembörentien risteyksessä 2 597 ajoneuvoa, Kavallintien risteyksessä 3 514 ajoneuvoa ja Tunnelitien risteyksessä 4 083 ajoneuvoa. Vuoden 2023 liikennelaskentojen tulosten vertailu vuoteen 2022 osoittaa, että Kauniaisten keskustassa liikennemäärät ovat pääasiassa pienentyneet vuoteen 2022 verrattuna. Asematie – Kavallintie ja Tunnelitie – Asematie liittymissä liikennemäärät ovat pienentyneet noin 8,5 prosentilla. Asematie – Bembörentie - liittymässä liikennemäärä on laskenut noin 2,7 prosentilla.

Asematien, Kasavuorentien sekä osan Kauniaisten keskustan alueelle sijoittuvien katujen nopeusrajoitus laskettiin vuoden 2019 joulukuussa 40 km/h -> 30 km/h. Kaupunginhallitus päätti nopeusrajoituksen alentamisesta 21.10.2019, linkki päätökseen:

<https://kauniainenfi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20192863-14>).

Vuoden 2019 nopeusrajoitusmuutoksen periaatteena oli, että sisääntuloväylät Espoosta säilyvät 40 km/h väylinä, mutta Kauniaisten keskeisimmät kohteet liikenneturvallisuuden näkökulmasta rauhoitetaan 30 km/h alueiksi. 30 km/h nopeusrajoituksin varustetut alueet ovat niitä, jotka pitkän ajan liikenneturvallisuuden seuranta-aineistossa nousevat esiin onnettomuuksien keskittyminä. **Oheismateriaalissa** on esitettyä Asematien liikenneonnettomuudet vuosilta 2019–2023. Asematien liikenneonnettomuudet ovat tapahtuneet pääosin Bredantien ja Tunnelitien välisellä osuudella. Bredantien ja Tunnelitien välisen osuuden jalankulun ja pyöräilyn järjestelyitä ja liikenneturvallisuutta on käsitelty tarkemmin 9.5.2023 Yhdyskuntavaliokunnassa, linkki päätökseen:

<https://kauniainen10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023354-6>)

Asematien asema pääkatuna ja sisääntuloväylänä edellyttää, että tien profiili on riittävän leveä, jotta suuremmalla määrällä henkilö- ja bussiliikennettä on tilaa kohdata toisensa. Bussiliikenne on Asematiellä vilkasta molempiin suuntiin, jolloin yhden ajokaistan leveyden on oltava 3,5 metriä, jolloin ajoradan leveys on 7 metriä. Näin leveällä kadulla 30 km/h nopeusrajoitus ei ole perusteltua kadun profiiliin takia eli toisin sanoen nopeusrajoituksen noudattaminen ei tulisi luonnollisena autoilijoille ja ajonopeudet eivät täten laskisi toivotulla tavalla.

Nopeusrajoitusten määrittämisen periaatteet Helsingissä -julkaisun mukaisesti niillä kaduilla, jotka ovat suunniteltu ja mitoitettu joukkoliikenteen käyttöön, nopeusrajoituksena käytetään 40 km/h. Tästä poikettiin Kauniaisissa vuoden 2019 selvityksen perusteella ja määriteltiin 30 km/h alueet kattamaan myös Granhultin ja Mäntymäen koulujen alueet, jotka todettiin liikenneturvallisuuden edistämisen kannalta tärkeiksi alueiksi. Nopeusrajoituksen huomioimisen tehostamiseksi voidaan käyttää kahta erilaista tiemerkinä: heräteraitoja tai nopeusrajoituksen ajoratamaalauksia. Näistä keinoista nopeusrajoituksen ajoratamaalauksia on jo

Asematiellä, mutta heräteraitoja ei ole. Heräteraitoja käytetään useassa kunnassa Asematien kaltaisissa paikoissa.

Liikennesuunnittelun tavoitteena on muokata katuprofiilia kadulle sopivan nopeusrajoituksen mukaiseksi. Laajat katuprofiilin muokkaukset ovat nykyisten resurssien aikana mahdollisia lähinnä saneeraushankkeiden yhteydessä. Asematiellä on tehty pieniä muokkauksia katuprofiiliin viimeisen viiden vuoden aikana. Keskikorokkeiden uusiminen vuosina 2023-2024 toi keskikorokkeet selvemmin esille, mikä auttaa hahmottamaan katuprofiilin selkeämmin ja luo mielikuvan kapeammasta kadusta, jolle 30 km/h nopeusrajoitus on juuri sopiva.

Aidan eli kaiteiden asentaminen Asematielle ajoradan ja yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän väliin ei ole mahdollista. Suunnitteluohjeiden mukaisesti kaide tulee sijoittaa 0,5 m etäisyydelle reunatuon etupinnasta, kun suunnittelunopeus on 60 km/h tai alhaisempi. Näin varmistetaan, ettei auto törmätessään reunatukeen nouse kaiteen ylitse. Tämä suojaetäisyys tarkoittaa sitä, että Asematien yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä kapenisi entisestään noin metrillä (0,5 m turvaetäisyys + 0,3 m kaide + 0,25 m erottelukaista). Jalkakäytävän ja pyörätien leventäminen vaatii Asematiellä laajempaa saneerausta. Tämä on ajankohtainen, kun nykyinen kunnallistekniikka tulee saneerauskuntoon. Tulevien saneeraushankkeiden suunnittelun yhteydessä tarkistetaan jalankulun ja pyöräilyn väylän olosuhteet ja liikennejärjestelyt ja kuinka niitä voidaan parantaa.

Kaupunki ei pysty vaikuttamaan siihen, miten jokainen liikenteessä oleva käyttäytyy, vaan tämä lähtee aina henkilöstä itsestään. Liikenne on yhteistyötä ja perustuu liikennesääntöjen noudattamiseen, tarkkaavaisuuteen ja muiden tiellä liikkujien huomioon ottamiseen. Kaupunki pystyy vaikuttamaan katuympäristöön, nopeusrajoituksiin ja liikennejärjestelyihin. Kaupunki ei pysty vaikuttamaan siihen, kuinka liikenteessä olevat ihmiset noudattavat annettuja sääntöjä ja kuinka he ottavat muut huomioon. Kaupunki pystyy viestimään liikenneturvallisuudesta ja olemaan vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa, mutta viime kädessä jokainen liikenteessä vastaa itse liikkumisestaan.

Tehokkain kampanja liikenneturvallisuuden puolesta on kampanja, jossa poliisi on mukana. Liikennekäyttäytymistä valvoo poliisi ja ainoastaan poliisilla on oikeus liikennevirhemaksujen antamiseen. Poliisilla on käytössä koko maassa 26 automaattivalvontalaitteilla varustettua valvonta-autoa, joilla valvotaan nopeuksia ja linja-autokaistalla ajamista. Valvonta-autojen vähäisen määrän takia poliisi ei pysty millään vastaamaan kaikkiin nopeusvalvontapyyntöihin. Liikenneturva järjestää vuosittain erilaisia liikenneturvallisuuskampanjoita, joista osa yhteistyössä poliisin kanssa. Liikenneturvalta on tiedusteltu heidän liikenneturvallisuuskampanjojensa vaikuttavuudesta, mutta vastaus ei ole ehtinyt saapumaan tähän aloitekäsittelyyn mennessä. Tämä tieto tarvitaan, jotta voidaan arvioida, millainen kampanja olisi vaikuttavin, jotta niukat resurssit saadaan kohdennettua oikein.

Asematien rooli tärkeänä jalankulun ja pyöräilyn väylänä, erityisesti koulumatkareittien osalta, tiedostetaan kuntatekniikassa. Asematielle on suunnattu eniten liikenneturvallisuuteen liittyviä parannuksia viimeisen viiden vuoden aikana. Asematien liikenneturvallisuutta onkin parannettu viimeisen viiden vuoden aikana mm. seuraavin keinoin:

- Granhultin koulun saattoliikennejärjestelyiden parantaminen, mm. pysäköintitaskut uimahallin puolella Asematietä
- Uuden hidasteen rakentaminen Granhultin koulun liikennevalo-ohjattuun risteykseen

- Nopeusnäytön asentaminen Asematielle ennen Granhultin koulua Asematie 28 kohdalle
- Asematie 47 kohdalle asennettu hidaste
- Asematien nopeusrajoitusta laskettu 40 km/h -> 30km/h Vesitorninpolku – Tunnelitie välillä
- 30 km/h ajoratamaalaukset tehty kesällä 2020
- Asematien ja Oppilaskodintien risteyksen lähistöllä sijaitsevan alikulun valaistusta ja viihtyisyyttä parannettu
- Katuvalaistus uusittu led-valoiksi, led-valoilla lisää valotehoa ja kirkkaampi valaistus -> parempi näkyvyys
- Keskikorokkeiden uusiminen -> keskikorokkeiden parempi näkyvyys autoilijoille ja katuprofiilin määrittäminen paremmin 30 km/h alueelle sopivaksi

Kuntatekniikan viiden vuoden työohjelmassa on suunniteltu seuraavat parannukset Asematien liikenneturvallisuuteen:

- Postitorin kiertoliittymä korvaa Asematien, Tunnelitien ja Helsingintien nykyisen risteysjärjestelyn
- Asematien ja Ratapolun risteyksen suojatietä parannetaan Ratapolun vesihuollon saneeraustyön yhteydessä
- Asematien ja Vanhan Turuntien risteyksessä oleva linja-autopysäkki siirretään eteenpäin, jolloin risteyksen suojatien näkyvyys paranee

Jatkotoimenpiteet

Kuntatekniikka selvittää liikenneturvasta seuraavan liikenneturvallisuuskampanjan ajankohdan, jossa kohteena on ylinopeudet, liikennekäyttäytyminen tai päihteen vaikutuksen alaisena ajaminen ja onko kampanjaan mahdollisuutta liittyä mukaan.

Kuntatekniikka tarkistaa koulumatkareittikartan perusteella koulujen lähialueiden reitit ja luo tämän pohjalta koulumatkojen liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelman. Tämä suunnitelma voidaan käsitellä vuoden 2024 hidastealoitekäsittelyn yhteydessä omana liikenneturvallisuusasianaan.

Valitettavasti kaupunkimme resurssit eivät mahdollista järjestämään asuinalueille ja/tai omalle kadulle kohdennettuja liikenneturvallisuusinfoja tai -tapahtumia. Kuntatekniikka tulee silti selvittämään ja luomaan suunnitelman, kuinka Kauniaisten kaupunki saisi viestitettyä liikenneturvallisuudesta entistä paremmin laajemmalle yleisölle.

Kuntatekniikka tehostaa 30 km/h nopeusrajoituksen havaitsemista Asematiellä merkitsemällä hidasteraidoituksen kohtaan, missä 30 km/h nopeusrajoitus alkaa.

Kuntatekniikka esittää, että Asematien liikenneturvallisuuden edistämiseksi tehdään kaikki edellä luetellut jatkotoimenpiteet.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta merkitsee tiedoksi vastauksen kuntalaisaloitteeseen koskien Asematien liikenneturvallisuutta ja kehottaa kuntatekniikkaa toteuttamaan esitetyt jatkotoimenpiteet.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Aloite
Liitekartta

Jakelu:

Aloitteen tekijä